

Výroba šitého opasku z jednoho kusu kůže

Postup vytvořený pro začátečníky, některé postupy a jejich pořadí jsou tedy účelné pro výuku na kurzu.

1. změřit obvod pasu nebo starý opasek od konce přezky po nejpoužívanější díрку
 2. vybrat přezku, sílu kůže
 3. uříznout pás kůže, dle šířky přezky
 - a) vzít obvod (nebo starý opasek od nejpoužívanější dířky po konec přezky)
 - b) odečíst délku přezky
 - c) přičíst cca 7cm na zahnutí
 - d) přičíst 2x délku mezi dírkami při 5 dírkách (obvod je roven délce od vnitřního konce přezky po prostřední dířku)
 - e) přičíst 10-15cm na konec opasku
- + uříznout kůži na vsuvku („poutko“, „zápřesku“) - přeložit pás na opasek, abys měl dvě vrstvy kůže a ty musí vsuvka přiměřeně obepnout (pozn. široká vsuvka se špatně přišívá!). V případě zájmu si uříznout i druhou „volnou“ nasouvací vsuvku na přidržování špičky pásu.
4. u silné kůže probrat na rubu drážku v místě ohybu (místo, kde bude trn přezky) drážkovačem. Případně ztenčit zahnutí a poutko v části která bude vlepená do opasku štípačkou, úplný konec zahnutí zkosit kosícím nožem nebo knajpem. Oboje z důvodu, aby se snadněji kůže ohýbala okolo přezky.
 5. vyseknout/oříznout špičku opasku a zahnutý konec opasku rovně
 6. naměřit a vyseknout dířky (dle velikosti trnu) i otvor pro hrot přezky (oválný výsečník nebo dvakrát kulatý a proříznout spojnice)
 7. oříznout hrany hranořízkem z obou stran + vsuvku (**mimo místa lepení !**)
 8. volitelně obtáhnout drážkovačem nebo linkovačem opasek a vsuvku, za vlhka ozdobit raznicemi a nechat uschnout
 9. volitelně finishem/šelakem natřít vzory jež mají zůstat světlé a nechat zaschnout (min. 3x opakovat)
 10. obarvit opasek i vsuvku ze všech stran a nechat uschnout (**mimo natřené vzory !**)
 11. vyleštit, finishem natřít líc a nechat uschnout, vyleštit (volitelně použít barvu na vzory)
 12. kličem/tragem natřít rub (mimo místa lepení!) a vyleštit kostí, nechat uschnout, opět vyleštit kostí
 13. nanést barvu na hrany + po krátkém zaschnutí sedlářské mýdlo a zaleštit (**mimo místa lepení !**) Samozřejmě je možno upravit hrany i vodu, kličem, tragacanth gum, aj.
 14. vložit přezku, na vsuvku i rubovou část zahnutí nanést lepidlo a po krátkém zaschnutí slepit (variantou je vlepení jen jedné části vsuvky pro snadnější šití na jedné straně a teprve po zašití jedné strany vlepit druhou stranu), vyleštit hrany v místě slepení.

15. naznačit linku není-li a steh, sešít opasek

(orientační délka potřebné dratve u sešívání dvou vrstev je délka stehu x3 u 2mm kůže, x4 u 3mm kůže, x5 u 4 mm kůže + vždy 15cm pracovní kus).

a) začínáme v třetí dírce od přezky a šijeme dva stehy směrem k přezce

b) volitelně objedeme ven přes hranu z poslední dírky a zpět (zámek)

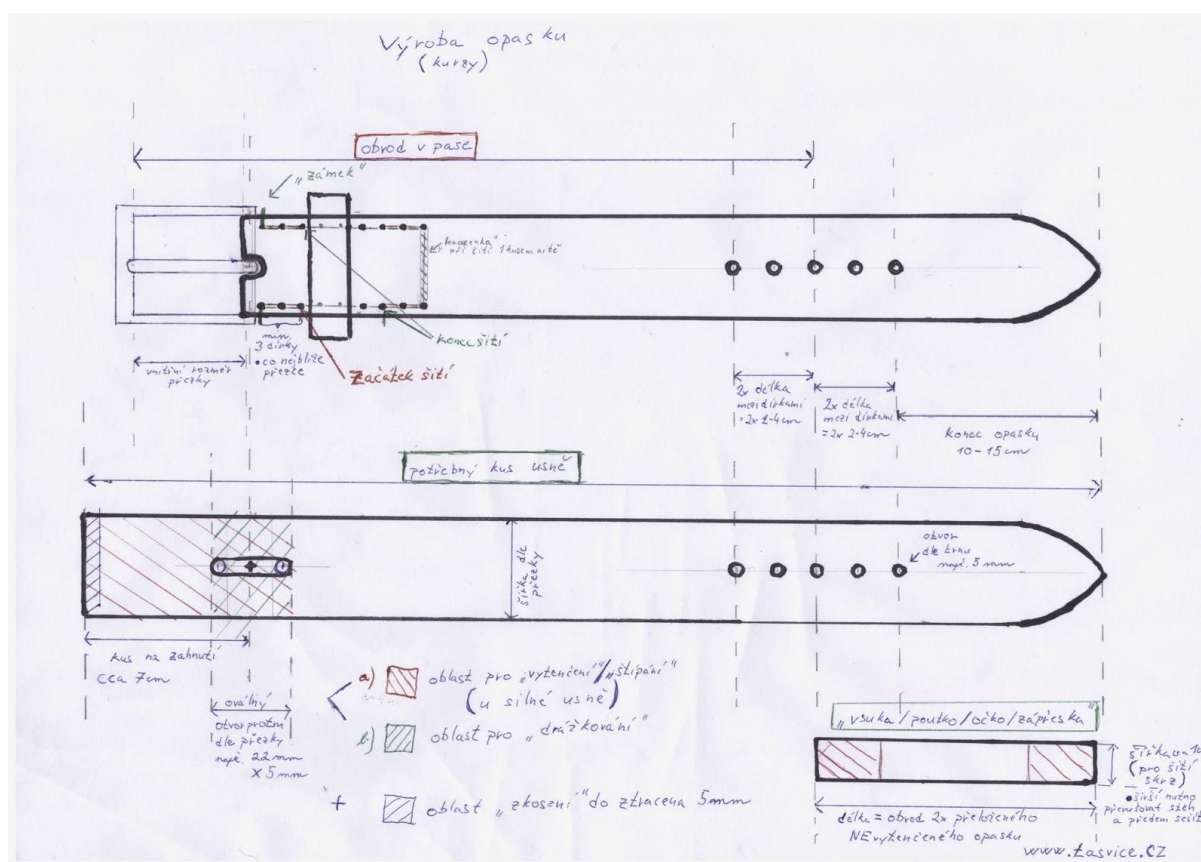
c) šijeme linii ke špičce

d) na konci se vrátíme o dva stehy zpět "zapošít" a postup opakujeme na druhé straně

Volitelně do poslední dírky jdeme pouze jehlou z lícu na rub, stočíme několikrát dratve a jdeme opět na druhé straně opasku jednou jehlou do poslední dírky z rubu na líc, šijeme linii směrem k přezce a ukončujeme stejně jako jsme začali. Pokud máme kovovou vsuvku nebo velmi širokou koženou a není ji možné přišít, tak musíme použít čtyři kusy dratve (přerušení v místě vsuvky) a navíc vsuvku před lepením sešít.

i) upálit konec PES dratve a zastrčit tupým nástrojem (variantou je jehlami vyjet mezi šité kůže, udělat uzlík, upálit a zastrčit mezi kůže)

16. případně aplikovat balzám na kůži

Možnosti uchycení opaskové přezky

Klasicky šitý opasek s koženou "zápřezkou = očkem" - spona opasku je uchycena šitím od přezky směrem ke špičce. V případě opasků z jednoho kusu usně většinou pouze v oblasti zdvojené usně (prošití po celém obvodu by bylo pouze na ozdobu). První steh se snažíme co nejvíce umístit k přezce a často doplňujeme o steh vně useň přes hranu "opaskový zámek", abychom co nejvíce omezili možnost kývání přezky. Z důvodu zpevnění uchycení přezky se také setkáme často s tím, že začneme v třetí dírce od přezky, šijeme dva stehy směrem k přezce a poté se vracíme směrem ke špičce pro dokončení celé linie. V případě úzké kožené zápřezky do 15mm ji linií stehu prošijeme a tedy ji není nutné uvnitř spojovat. Obvykle šijeme každou stranu zvlášť, ale je možné výrobek šít i jedním kusem dratve, kdy na zadní straně zhotovíme "kroucenku" napříč opaskem a pokračujeme linií stehu na druhé straně.

Klasicky šitý opasek s kovovou “zápřezkou” nebo širokou koženou - pokud používáme koženou zápřezku nebo koženou ale její šířka je nad 15mm, tedy se nejsme schopni se pod ni řádně dostat a prošít ji, tak musíme šít přerušovaně. Ušijeme část od přezky k zápřezce a následně část za ní nebo musíme šít dvěma liniemi na příč opaskem před a za zápřezkou. Tímto dochází v daných místech k značnému oslabení pevnosti materiálu, ale u běžných oděvních opasků to není problém, avšak není to vhodné řešení pro jezdecké potřeby. V tomto případě musíme samozřejmě zápřezku předem uvnitř spojit a to nejlépe vykosením konců a sešitím do křížku nebo využitím k tomu určené sponkovačky. Vyjíměčně se setkáte s přerušovaným šitím, kdy krajní stehy uchytí i zápřezku 1-2 stehy, což nám umožní její odklonění.

Nýtovaný opasek - velmi rychlá varianta, která však postrádá obvykle eleganci (naštěstí se to schová pod konec opasku). Obvykle se používají běžné sedlářské nýty umístěné před a za zápřezku. Nevýhodou je horší usazení přezky, riziko olupování pozinkovaného povrchu, oslabení materiálu. Samozřejmě je potřeba použít kulatý výsečník na otvory, správnou délku nýtů a vhodný přípravek pro rozklepání nýtů (lis/hlavičkář).

Opasek s opaskovými šrouby - podobné vlastnosti jako u nýtovaného pasku, ale výhodou je možnost jednoduchého rozdělení, zkrácení opasku a opět uzavření. Pro jednoduché uživatelské zkrácení je často využíván systém zhotovení oddělené kožené části pro uchycení přezky, aby si uživatel pouze rozdělal šrouby, rovněž uřízl část opasku, zhotovil otvory pro šrouby a opět spojil.

Opasek s přezkami “easycut” - nejméně pevné řešení, které však umožňuje naprosto jednoduché zkrácení. Opasek s rovným koncem je zasunut do přezky a uchycen zoubky, které jsou součástí přezky, tedy pro jeho zkrácení stačí opět odklopit, zkrátit a znovu uchytit. Při zhotovení je třeba brát důraz na vhodný výběr síly usně.

Dále pak můžeme rozlišovat systémy pro zapnutí opasku klasická přezka s trnem, přezka typu “automat” pouze na tření, přezka typu automat s všitým plastovým hřebenem na zadní straně opasku, kroužkové zapínání, přezky na háček a mnoho dalších méně obvyklých.

